

Dommering staat Enait bij 'Nu zal blijken of de Orde werkelijk openstaat voor andere opvattingen'

Egbert Dommering en Channa Samkalden (Brinkhof) stond afgelopen vrijdag, 9 oktober, mr. Mohammed Enait bij in het hoger beroep van de berisping die hij onder meer kreeg omdat hij niet wilde opstaan voor de rechter.

.....
Arnoud Veilbrief
journalist

.....
Hoe is de verdediging van de heer Enait tot stand gekomen?
'Hij meldde zich bij ons kantoor met juridische vragen over zijn verdediging in hoger beroep. Toen hebben wij als kantoor besloten om hem pro bono te verdedigen.'

Waarom?
'Het is een interessante zaak en het leek ons beter dat hij verdedigd werd door een advocaat. Hij heeft veel uitspraken gedaan waarover hij werd aangevallen. En het is sowieso riskant je eigen verdediging te voeren.'

De Nederlander van Surinaamse afkomst Mohammed Enait weigerde op te staan voor de rechtbank, omdat volgens zijn geloofsopvatting alle mensen gelijk zijn. Ook droeg hij, eveneens met een beroep op zijn geloofsovertuiging, een ander hoofddeksel

dan de baret die in het Kostuumbesluit voor de rechterlijke macht staat beschreven. Afgelopen mei werd de klacht van de deken gegrond verklaard en Enait berispt door de raad van discipline, ook vanwege zijn kwalificatie van een uitspraak van de Rotterdamse rechtbank als een 'boerenonnis', waardoor hij niet werd toegelaten als medewerker van de sociale dienst. De rechter zou uit 'een boerengat [zijn] gekropen'.

Zo hoort een advocaat zich toch niet uit te laten over een rechter?
"Boerenonnis" is een term uit het Romeins recht: *judicium rusticorum*. Het betekent zoveel als een lekenonnis waarbij de rechter zijn oor naar de opvattingen van de lokale gemeenschap laat hangen. En als ik zie wat met name strafrechtadvocaten zich tegenwoordig permitteren, begrijp ik de ophef niet. Bovendien, mijn cliënt reageerde in liveuitzendingen in de media waarin hij werd aangevallen op andere uitspraken. De Raad heeft dat onvoldoende meegewogen.'

En het hoofddeksel? De kledingvoorschriften zijn helder.
'Dat ben ik niet met u eens. Die baret wordt door niemand meer gedragen, dat is een volstrekt achterhaald relict. En ik zie regelmatig vrouwelijke advocaten met een hoofddoek.'

Foto: Vincent Mentzel / Hollandse Hoogte

Opstaan voor de rechter is een goed gebruik.
'Ik ben veertig jaar advocaat en ik heb werkelijk alle varianten gezien, van opstaan tot een knikje. Dat mijn cliënt wordt aangepakt heeft andere redenen. Het is een politiek-cultureel gemotiveerde uitspraak.'

Uw cliënt doet zelf ook aan de lopende band politieke uitspraken. Hij maakte van het vonnis van de rechter een etnische en religieuze zaak, en zei dat hij als moslim gediscrimineerd wordt door 'witemannen' in de advocatuur en de rechterlijke macht.
'Die keuze wordt hem opgedrongen, zoals zoveel moslims, in het huidige politiek-maatschappelijke klimaat. Oud-Kamerlid Henk Kamp noemde hem zonder enig feitelijk onderzoek een moslim-radicaal die de integratie van moslims zou willen frustreren. Mijn cliënt reageert op die maatschappelijke druk.'

Wat wordt uw verdedigingslijn?
'Wat houden het Kostuumbesluit en de bepaling over opstaan voor rechters nu precies in? Is daar werkelijk geen plaats voor andere hoofddeksels of andere vormen van groeten? En als die voorschriften nog enige betekenis hebben, dienen zij dan zodanig gewichtige belangen dat de vrijheid van godsdienst daarvoor moet wijken?'

Ziet u het als een politiek proces?
'Nee. Wel als een zaak waarin de Orde kleur moet bekennen over hoe pluriform ze werkelijk is. In de brochure voor het Jaarcongres 2009 stonden foto's van islamitische advocates. Nu zal blijken of de Orde werkelijk openstaat voor andere opvattingen. Het Hof van Discipline zal de consistentie van de opvattingen van de Orde en de uitoefening van fundamentele vrijheden door advocaten moeten toetsen.'